

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
معاونت بهداشت

دستور عمل آموزش مجازی سلامت

در مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاه‌های سلامت و خانه‌های بهداشت

آبان ۱۴۰۳

گروه آموزش و ارتقای سلامت

عنوان مستند	دستورعمل آموزش مجازی سلامت برای بهره برداری در مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاه‌های سلامت و خانه‌های بهداشت
نوع مستند	دستورعمل اجرایی
هدف از تهیه مستند	وحدت رویه در بهره برداری از فضای مجازی در برنامه های آموزش سلامت
مخاطبان مستند	مراکز خدمات جامع سلامت- پایگاه های سلامت- خانه های بهداشت
واحد تهیه کننده	گروه آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت دانشگاه علم پزشکی تهران
زیرنظر	دکتر علیرضا اولیایی‌منش معاون بهداشت دانشگاه و دکتر مهرزاد ناصری معاون فنی معاونت بهداشت
تدوین کنندگان	دکتر نجمه الملوک امینی رئیس گروه، زهرا نیکوسرشت کارشناس مسئول، دکتر فاطمه رحیمی کارشناس، فرزانه فرد کارشناس، وحید جعفرلواسانی کارشناس گروه آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت دانشگاه علوم پزشکی تهران
کلیدواژه	دستورعمل، راهنما، آموزش مجازی، آموزش همگانی، فضای مجازی، شهاب، سفیران سلامت
تاریخ تنظیم	آبان ۱۴۰۳
تماس برای جزییات بیشتر	تهران، تقاطع خیابان‌های حافظ و جمهوری، ساختمان وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی، طبقه اول، گروه آموزش و ارتقای سلامت. شماره تلفن: ۶۳۴۵۳۳۴۲-۶۳۴۵۳۳۰۴

این راهنما با توجه به لزوم پرداختن به آموزش مجازی در کنار آموزش حضوری در سطوح محیطی ارائه خدمت، توسط گروه آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت، برای استفاده تمامی همکاران شاغل در مراکز خدمات جامع سلامت، پایگاه‌های سلامت و خانه‌های بهداشت تهیه شده است. لازم به یادآوری است که آموزش چهره به چهره و حضور چه فردی و چه گروهی، به ویژه در صورتی که به روش‌های مشارکتی (و نه سنتی نظیر سخنرانی صرف) انجام شود از مهم‌ترین روش‌های آموزش و تغییر رفتار مردم است که آموزش مجازی، نمی‌تواند به طور کامل جایگزین آن شود؛ بلکه تنها می‌تواند راه حلی برای آموزش به جمعیتی باشد که کمتر در دسترس هستند.

در ادامه به وظایف مراقب سلامت / بهروز در آموزش مجازی اشاره شده است:

الف) آموزش همگانی سلامت:

۱. مراقب سلامت / بهروز موظف است شبکه هوشمند آموزش بهداشت (شهاب) را به سفیران سلامت خانواده و دانش آموز و داوطلبان سلامت معرفی کرده و به آنها نحوه عضویت در سامانه و استفاده از مطالب آموزشی را آموزش دهد و آنها را به شرکت در مسابقه‌ها و آزمون‌ها ترغیب نماید.

<https://shahab.tums.ac.ir/>

۲. معرفی صفحات، کانال‌ها و شبکه‌های اجتماعی آموزش سلامت به جمعیت تحت پوشش (تمامی مراجعین و حتی افرادی که مراجعه‌ای به پایگاه/ خانه بهداشت ندارند) و ترغیب مردم به بهره‌گیری از آموزش همگانی مجازی توسط کلیه کارشناسان، مراقبان سلامت و بهروزان شاغل در واحدهای محیطی الزامی است و از تمام فرصت‌ها و روش‌های ممکن باید برای این مهم استفاده شود.

۳. معرفی کانال/ صفحه سفیران سلامت تهران به افرادی که مراجعه حضوری ندارند، در زمان پیگیری‌های تلفنی یا به روش‌های ممکن دیگر الزامی است.

۴. کانال تلگرام، کانال سروش، کانال ای‌تا، کانال بله و صفحه اینستاگرامی «سفیران سلامت تهران» به نشانی‌های زیر، توسط گروه آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت علوم پزشکی تهران برای آموزش به جمعیت تحت پوشش دانشگاه، راه اندازی شده و فعال است. ضرورت دارد مراقبان سلامت/ بهورزان این کانال‌ها را به تمامی مراجعین که برای دریافت هر نوع خدمتی به پایگاه یا خانه بهداشت مراجعه می‌کنند، معرفی کرده و از عضویت فرد به ویژه سفیر سلامت خانواده در کانال/ صفحه فوق، حداقل در یکی از پلتفرم‌های موجود اطمینان حاصل نمایند.

ble.ir/safiranesalamatetehran	بله	
splus.ir/safiranesalamatetehran	سروش	
eitaa.com/safiranesalamatetehran	ای‌تا	
t.me/safiranesalamatetehran	تلگرام	
Instagram.com/safiranesalamatetehran	اینستاگرام	

۵. برای کسانی که تمایل به استفاده از شبکه اجتماعی واتس‌آپ دارند، با توجه به وجود تابلت دارای اینترنت در پایگاه‌ها و فعال بودن گروه مجازی «سفیران سلامت تهران» معاونت بهداشت در شبکه اجتماعی واتس‌آپ، مراقبان سلامت موظفند نسبت به راه اندازی گروه واتس‌آپ پایگاه اقدام کرده و مطالب آموزشی گروه سفیران سلامت معاونت بهداشت را در آن گروه بازرسان نمایند.

۶. در صورت تمایل به ایجاد کانال/ گروه ویژه پایگاه سلامت در هر کدام از شبکه‌های اجتماعی، محتوای آموزشی مورد استفاده در آنها می‌بایست مورد تایید وزارت بهداشت، معاونت بهداشت دانشگاه یا شبکه بهداشت و درمان شهرستان / مرکز بهداشت باشد. بدین منظور «راهنماهای ملی خودمراقبتی»، «سایت آوای سلامت به نشانی iecbahdasht.gov.ir» و «کانال‌ها و صفحات مجازی سفیران سلامت تهران در تلگرام، اینستاگرام، واتس‌آپ، بله، سروش و ای‌تا» و «دستورعمل‌های مورد تایید گروه‌های فنی بهداشت» به عنوان منابع آموزشی معتبر و موثق، مورد تایید و تاکید گروه آموزش و ارتقای سلامت بوده و پیشنهاد می‌شود.

۷. در صورت انتشار مطالب آموزشی از منابعی به غیر از کانال سفیران سلامت تهران در گروه‌ها و کانال‌های پایگاه، ضروری است به ویژگی‌های مطالب آموزشی در فضای مجازی توجه کنید:

- از ارایه اطلاعاتی که منبع روشن و معتبری ندارند، پرهیز کنید.
- از ارایه اطلاعاتی که تنها ترس و اضطراب کاربران را افزایش می‌دهد، پرهیز کنید.
- پیام را با زبان ساده منتشر کنید تا مخاطبین بتوانند منظور پیام را به راحتی و با صرف زمان و تلاش اندک، دریافت نمایند.
- از به کار بردن اصطلاحات فنی و تخصصی پرهیز نمایید.
- از زبان دوستانه و در عین حال حرفه‌ای استفاده کنید.
- از اندازه‌ها و قیاس‌های آشنا برای مخاطبین استفاده نمایید.
- به جای جملات مجهول، از جملاتی با افعال معلوم استفاده کنید.
- سعی کنید زمان دابلود محتوای آموزشی را به حداقل برسانید.
- برای عکسها و جداول، زیرنویس بگذارید.
- محتوای آموزشی مهم را تکرار کنید تا بیشتر در دسترس قرار گیرد.
- از فونت‌های آشنا استفاده کنید و متن را کمتر برجسته یا **Bold** کنید.
- محتوای دارای اهمیت را از بقیه بخش‌ها متمایز نمایید.
- انیمیشن و فیلم‌ها را قبل از ارایه معرفی کنید و کمی در مورد آنها توضیح دهید.

ب- آموزش داوطلبان سلامت و اعضای گروه خودیار:

- کلاس‌های آموزشی «داوطلبان سلامت» و جلسات «اعضای گروه خودیار» با توجه به دستورعمل‌های مربوطه بایستی به شیوه حضوری باشد و تشکیل گروه در یکی از شبکه‌های اجتماعی (با توجه به تمایل اعضا و ترجیحا در شبکه‌های داخلی) صرفا برای اطلاع رسانی و ارسال فایل‌های آموزشی انجام شود.

ج- آموزش با استفاده از اسکای روم

یکی از روش‌های پیشنهادی برای آموزش همگانی سلامت به جمعیت تحت پوشش (به ویژه گروه‌های هدف خاص و ثابت نظیر معلمان، کارکنان یک سازمان و ...)، اسکای روم است که امکان استفاده از آن برای مراقبان سلامت نیز فراهم بوده و بهره‌برداری از آن در سطح پایگاه مستلزم موارد زیر است:

- چند روز قبل از برگزاری جلسه، هماهنگی از نظر تاریخ و ساعت جلسه و تعداد شرکت کنندگان، با گروه آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت (۶۳۴۵۳۰۰۰ داخلی ۳۰۴ یا ۳۴۲) یا واحد آموزش سلامت شبکه/ مرکز بهداشت به عمل آید.
- مراقب سلامت، با نحوه برگزاری جلسه به این شیوه آشنایی داشته باشد.
- امکان ارسال لینک برگزاری جلسه برای شرکت کنندگان وجود داشته باشد.

تهیه شده در:

گروه آموزش و ارتقای سلامت معاونت بهداشت
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
آبان ۱۴۰۳